

Rola wykształcenia na rynku pracy

Wykształcenie – poświadczona dokumentem wiedza zdobyta w oficjalnym systemie nauczania w szkołach publicznych lub prywatnych. Jest to zasób wiedzy, umiejętności i sprawności umożliwiający poznanie otaczającego świata, wykonywanie określonego zawodu.

Rodzaje wykształcenia w projekcie ustawy – Prawo oświatowe

W projekcie nowej ustawy – *Prawo oświatowe* zostały określone n.w. rodzaje wykształcenia:

- Wykształcenie podstawowe,
- **Wykształcenie zasadnicze branżowe,**
- **Wykształcenie średnie branżowe,**
- Wykształcenie średnie,
- Wykształcenie gimnazjalne,
- Wykształcenie zasadnicze zawodowe.

Obecnie w prawie ustawowym i rozporządzeniach wykonawczych jest odwołanie do szkół ponadgimnazjalnych, ale po zlikwidowaniu gimnazjum będą funkcjonowały **szkoły ponadpodstawowe**.

Obecnie jest też w prawie odwołanie do wykształcenia średniego, a po wprowadzeniu **wykształcenia średniego branżowego** będzie musiała nastąpić regulacja prawna tego nazewnictwa.

Wprowadzono też możliwość kontynuacji kształcenia po ukończeniu danej szkoły i tak ukończenie:

- Szkoły podstawowej umożliwia dalsze kształcenie w szkołach ponadpodstawowych,
- Liceum ogólnokształcące umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego,
- Technikum umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego oraz uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe (po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w danym zawodzie),
- Branżowej szkoły I stopnia umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w danym zawodzie, absolwent **może kształcić się dalej w branżowej szkole II stopnia (w tym samym zawodzie) lub w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych od klasy II,**
- Branżowej szkoły II stopnia umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje wspólną dla zawodu nauczanego w branżowej szkole I i II stopnia po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w danym zawodzie, a **także uzyskanie branżowego świadectwa dojrzałości** po zdaniu egzaminu maturalnego.

Osoby, które chcą się kształcić na wyższych uczelniach państwowych lub prywatnych mogą wybrać różne kierunki kształcenia w zależności od potrzeb i zainteresowań.

Rynek pracy

Rynek pracy jest ogólnie definiowany, jako ogół zależnych od instytucji form i procesów najmu pracowników oraz uwarunkowań negocjacyjnych w stosunku do warunków pracy i płacy. Głównymi funkcjami rynku pracy są alokacja i realokacja zasobów ludzkich, zapewniające w długim okresie równowagę między podażą a popytem na pracę.

Rodzaj rynku, na którym przedmiotem wymiany pomiędzy kupującym a sprzedającym jest praca. W przypadku rynku pracy kupującym jest oferujący zatrudnienie pracodawca, a sprzedającym – pracownik otrzymujący za swoją pracę określone wynagrodzenie.

Korzyści, jakie dają nauka i wykształcenie w opinii młodych Polaków:

- w połączeniu z wysokimi kwalifikacjami stanowią gwarancję prestiżu i zyskania społecznego uznania, dyplomy gwarantują albo pomagają w zdobyciu wyższego uposażenia i lepszego stanowiska pracy,
- zdobycie ich poprawia samoocenę, obraz samego siebie, dodaje wiary w siebie,
- pomagają w zrozumieniu świata, otaczającej rzeczywistości i ludzi.
- wykształcenie daje poczucie bezpieczeństwa, gwarantuje, że na wypadek utraty pracy łatwiej znaleźć inne zajęcie,
- są motywatorem do podejmowania kolejnych wyzwań zawodowych, poszerzania wiedzy, zdobywania nowych umiejętności,
- są drogą do realizacji zainteresowań, pomagają w rozwijaniu własnego hobby,
- łączą obowiązek i przyjemność jednocześnie,
- zdobywanie wiedzy i wykształcenia stanowi oczywisty wymóg w społeczeństwie informacyjnym,
- pozwalają osiągnąć sukces i życiową stabilizację,
- są inwestycją, która kiedyś zaprocentuje i dlatego warto poświęcać jej czas i środki finansowe,
- wykształcenie to coś, co zdobywa się „na zawsze”, „co się ma i czego nikt nie odbierze”,
- pomagają w nawiązywaniu kontaktów towarzyskich, naukowych i zawodowych z innymi ludźmi,
- dają szansę na satysfakcjonującą i dobrze płatną pracę zawodową,
- pomagają w każdej dziedzinie życia osobistego i zawodowego,
- pomagają w usamodzielnieniu się i łatwiejszym starcie w dorosłe życie,
- zdobywanie nowych umiejętności jest w modzie we współczesnym świecie,
- przynoszą materialne korzyści finansowe i zawodowe,
- zdobywanie wykształcenia pozwala na odroczenie czasu dorosłości, przedłużyć młodość,
- stwarzają możliwość pracy, uczenia się w innych państwach i doświadczenia nowych perspektyw w życiu,
- pomagają w otworzeniu się na potrzeby drugiego człowieka, uczyć empatii, pracy w grupie
- mogą być pasją i sposobem na życie,
- pomagają w ułożeniu sobie życia osobistego, znalezieniu interesującego partnera życiowego,
- stwarzają warunki do elastyczności, zmiany profesji, stylu życia i samorealizacji.

Edukacja człowieka we współczesnym świecie trwa od narodzin przez całe życie. Nie ulega wątpliwości, że edukacja szkolna w największym stopniu wpływa na jego rozwój. Szeroko pojęta edukacja to przekazywanie wiedzy, ale także uczenie operowania zdobytymi informacjami. To nie tylko gromadzenie wiedzy, ale także samodzielne jej wzbogacanie. We wszystkich dziedzinach życia zachodzi postęp w szybkim tempie i aby za nim nadążyć trzeba nieustannie przyswajać nowe informacje. Szybki rozwój gospodarczy i rozwój nowych technologii powoduje powstawanie nowych zawodów i kwalifikacji. Także migracje do innych państw wymuszają na pracowniku dostosowanie się do nowej, zawodowej rzeczywistości. Powszechna cyfryzacja społeczeństw powoduje zmiany w profilu pracy, która wymaga

znajomości posługiwania się programami komputerowymi. Często wykształcenie trzeba uzupełnić, aby utrzymać dane stanowisko pracy. Rynek pracy jest bardzo wymagający, często wymaga się od pracownika zmiany kwalifikacji, a nawet zmiany zawodu. A to wymaga dużej kreatywności i mobilności. Z kolei brak wykształcenia zawodowego i mobilności zawodowej może być przyczyną utraty pracy i pogorszenia warunków życia. Dlatego warto mieć zawód, bo mamy szansę na pracę, a ta nam daje środki do życia i poczucie bezpieczeństwa. Wykształcenie to wsparcie na współczesnym, złożonym rynku pracy. Podczas długich lat nauki w szkole poznajemy i rozwijamy zainteresowania i kształtujemy swój charakter. Żeby zdecydować, co będziemy chcieli w przyszłości robić, musimy najpierw poznać podstawy różnych dziedzin wiedzy i sprawdzić, co nas najbardziej zainteresuje. Dlatego warto kształcić się i zdobywać nową wiedzę. Włożony trud w naukę szkolną zaowocuje kwalifikacjami, wiedzą, przyszłą pracą i osobistą satysfakcją. Wykształcenie to inwestycja w przyszłość osobistą i zawodową oraz stabilne, ciekawe życie.

Bibliografia:

1. Projekt ustawy Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe przedstawionego przez MEN w dniu 16 września 2016 r.
2. Polski rynek pracy – aktywność zawodowa i struktura wykształcenia. Edukacja a rynek pracy Tom III. Szymon Czarnik, Konrad Turek. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości. Warszawa 2015.

Opracowała Urszula Malczewska